

فراوانی شکستگی های استئوکندرال مفصل قلمی - بندانگشتی (فتلاک) اسب های وارم بلاد پرشی در معاینات رادیولوژی

محمدعلی صادقی*^۱، علی میرشاهی^۱، سمانه قاسمی^۱، محمد عزیززاده^۱

^۱ گروه علوم درمانگاهی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد

mehrzadgi@gmail.com

چکیده

سلامت اندام های حرکتی یکی از عوامل مهم در عملکرد اسب های ورزشی است. مفصل قلمی-بندانگشتی (فتلاک) به دلیل حرکت پذیری و وزن گیری قابل توجه، رایج ترین مفصل برای رخداد صدمات و جراحات مختلف است. شکستگی های استئوکندرال (Osteochondral fragments) از رایج ترین انواع جراحات مفصلی فتلاک است که به واسطه ضربات و صدمات وارد شده به مفصل یا اختلال تکوینی در روند استخوان سازی داخل غضروفی (Osteochondrosis dissecans)، رخ می دهند. این نوع شکستگی ها می توانند سطوح پستی یا کف دستی/پایی بخش فوقانی استخوان بند اول، سطح پستی بخش تحتانی استخوان قلم اصلی و استخوان های کنجی فوقانی در سطح مفصلی را تحت تاثیر قرار دهند. اگرچه معمولاً همراه با علائمی مانند تورم و افیوژن مفصلی، درد و لنگش هستند اما در برخی موارد، علی رغم مشاهده در تصاویر رادیوگراف، ممکن است فاقد علائم بالینی معنی دار باشند. با وجود پیشرفت در روش های تصویربرداری تشخیصی، رادیولوژی همچنان پرکاربردترین و در دسترس ترین ابزار به منظور ارزیابی جراحات استخوانی و مفصلی در اسب می باشد. همانند برخی از جراحات مفصلی در اسب های ورزشی به نظر می رسد تفاوت هایی به لحاظ شیوع و رخداد شکستگی های استئوکندرال مفصل فتلاک بین رشته های مختلف ورزشی در اسب وجود داشته باشد. اطلاعات مدونی پیرامون فراوانی شکستگی های استئوکندرال مفصلی فتلاک، در جمعیت اسب های پرش در ایران در دسترس نیست. این مطالعه با هدف ارزیابی فراوانی و توصیف شکستگی های استئوکندرال مفصل فتلاک در اسب های وارم بلاد پرشی انجام شده است. با این هدف، تصاویر رادیوگرافی مفاصل فتلاک در ۲۳۳ راس اسب وارم بلاد پرشی ارزیابی گردید. محدوده سنی اسب های مورد مطالعه بین ۱ تا ۲۰ سال بود. از این تعداد، ۱۱۳ راس (۴۸/۴۹٪) مادیان، ۴۳ راس (۱۸/۴۵٪) نریان و ۷۷ راس (۳۳/۰۳٪) اسب های اخته شده بودند. از ۲۳۳ راس اسب مورد ارزیابی، شکستگی های استئوکندرال مفصل فتلاک در ۶۵ راس (۲۷/۸۹٪) مشاهده شد که از این میان، ۳۹ راس (۶۰٪) در یک اندام و ۲۶ راس (۴۰٪) در دو یا چند اندام دارای این عارضه بودند. درگیری اندام های حرکتی قدامی و خلفی به ترتیب در ۵۳ (۲۲/۷۴٪) و ۴۴ (۱۸/۸۸٪) راس اسب مشاهده شد. اختلاف آماری معنی داری بین اندام های حرکتی چپ و راست مشاهده نشد. با توجه به اهمیت شکستگی های استئوکندرال در مفصل فتلاک و امکان تاثیر آن بر عملکرد ورزشی اسب های پرش، معاینات بالینی و رادیوگرافی کامل ضروری به نظر می رسد.

کلمات کلیدی: شکستگی های استئوکندرال، اسب های وارم بلاد، مفصل قلمی - بندانگشتی